

Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ι. ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τους μαθητές της Β' Λυκείου που συμμετείχαν στο πρόγραμμα Β «Βουλή των Εφήβων» απασχόλησαν οικονομικής φύσεως θέματα αρμοδιότητας οικονομικών υποθέσεων, και ειδικότερα: Φορολογίας και Φοροδιαφυγής, Παραοικονομίας, Δημόσιων Έργων, Οικιστικής Πολιτικής και παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον δείχνουν πολλοί σε θέματα περιβάλλοντος, και εκτενώς αναφέρονται στα αίτια της οικολογικής καταστροφής σε προτάσεις για την αντιμετώπιση των δυσμενών συνεπειών για την Εθνική Οικονομία.

1. ΕΘΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

α. Γενικές επισημάνσεις

Οι μαθητές αναφέρονται στην κακή οικονομική κατάσταση της χώρας μας επισημαίνοντας ως βασικό αίτιο την έλλειψη οργάνωσης και προγραμματισμού σ' όλους τους τομείς. Ειδικότερα, πολλοί μαθητές προσδιορίζουν τους κύριους λόγους της οικονομικής αυτής στασιμότητας σε:

- διαρθρωτικά προβλήματα εκσυγχρονισμού,
- τον υπερδανεισμό της χώρας,
- την κακή διαχείριση των δημοσίων εσόδων,
- την έντονη κομματικοποίηση που αναδεικνύει την ευνοιοκρατία,
- τη μη απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων ή και την κατασπατάλησή τους,
- την αδυναμία του κράτους να πατάξει την παραοικονομία,
- την ελλιπή αξιοποίηση της φυσικής ομορφιάς της χώρας.

Οι αρνητικές αυτές διαπιστώσεις καθορίζουν και τις δυσμενείς συνέπειες που είναι:

- αύξηση της ανεργίας, κυρίως των νέων,
- ελλιπής παροχή των κοινωνικών αγαθών,
- μετανάστευση,
- έντονες κινητοποιήσεις (απεργίες κ.λπ.) των εργαζομένων,
- δυσβάσταχτοι φόροι για το λαό και περαιτέρω αύξηση του εθνικού χρέους.

β. Προτάσεις

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών προτείνεται σειρά μέτρων, μεταξύ των οποίων συχνότερα απαντούν όσα αποβλέπουν σε:

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης,
- αναπτυξιακή πολιτική, οικονομική διείσδυση στα Βαλκάνια, ενθάρρυνση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, οργάνωση των συνεταιρισμών,
- σύνδεση αμοιβής και παραγωγικότητας, αξιοκρατία και ιεράρχηση αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό, ορθολογική παραγωγή, έλεγχο της διαφήμισης,
- εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και των διαφόρων μορφών ενέργειας,
- περιορισμό του ύψους του δανεισμού και ταχύτερη απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων,
- επενδύσεις για νέες θέσεις εργασίας,
- ανάπτυξη της βιομηχανίας, της ναυτιλίας, του τουρισμού και άλλων κλάδων με παράλληλες αποκρατικοποιήσεις και αναστολή λειτουργίας των προβληματικών επιχειρήσεων,
- λειτουργία Διακομματικών Επιτροπών για διαμόρφωση και εφαρμογή ενιαίας οικονομικής πολιτικής,
- προώθηση των εξαγωγών και περιορισμό των εισαγωγών με ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων,
- ενίσχυση του ρόλου της τοπικής αυτοδιοίκησης σε θέματα οικονομικής ανάπτυξης,
- αύξηση κινήτρων για ξένους επενδυτές,
- εκσυγχρονισμό του χρηματιστηρίου αξιών και άρση του τραπεζικού απορρήτου,
- στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων,
- έλεγχο και περιστολή των δημοσίων δαπανών και κατάργηση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων,
- μείωση των αποδοχών των βουλευτών και διάθεση των πόρων που θα εξοικονομηθούν σε έργα κοινωνικής πρόνοιας,
- κάρτα εργασίας για τους πρόσφυγες,
- χρηματοδότηση των εργοδοτών υπό όρους διαφάνειας και ελέγχου,
- περιστολή των απεργιακών κινητοποιήσεων, οι οποίες γίνονται σε βάρος του λαού.

2. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

α. Γενικές επισημάνσεις

Επισημαίνεται, ότι το φορολογικό σύστημα είναι άδικο, με συνέπεια να υπάρχει σοβαρή φοροδιαφυγή. Οι πολίτες δεν είναι ενημερωμένοι σχετικά με τη σκοπιμότητα της φορολόγησης του εισοδήματός τους, με αποτέλεσμα την αντίδρασή τους. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην άδικη φορολόγηση των οικονομικά ασθενεστέρων λαϊκών στρωμάτων, και ανθρωπιστικών οργανισμών, όπως π.χ. οι «Γιατροί χωρίς σύνορα».

β. Προτάσεις

Για την άρση των αδυναμιών αυτών προτείνεται:

- να ενημερωθεί ο πολίτης, ώστε να εμπιστεύεται την Πολιτεία, και ιδιαίτε-

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- ρα να γίνεται φορολογική αγωγή μέσω των μαθητικών κοινοτήτων,
- να ολοκληρωθεί η σύγχρονη μηχανοργάνωση του φορολογικού συστήματος,
- να αναδιαρθρωθεί το φορολογικό σύστημα και να οργανωθεί σε πιά σύγχρονη βάση,
- να επιδιωχθεί η πλήρης διαφάνεια της πολιτικής ζωής στον τομέα του «πόθεν έσχες»,
- να καταργηθούν οι διατάξεις που αναφέρονται στη φορολόγηση των «Γιατρών χωρίς σύνορα» και συναφών οργανισμών.

3. ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

α. Γενικές επισημάνσεις

Διαπιστώνεται, ότι, κυρίως, άνθρωποι του κεφαλαίου καταπατούν συστηματικά τους κανόνες λειτουργίας της αγοράς από αισχροκέρδεια και ευδαιμονισμό. Οι επιπτώσεις από τη φοροδιαφυγή θίγουν, κυρίως, τους μικροπαραγωγούς, το καταναλωτικό κοινό, το κράτος, καθώς και την αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής.

β. Προτάσεις

Μεταξύ των μέτρων που προτείνονται από αρκετούς, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στα εξής:

- αυστηρό έλεγχο της αγοράς,
- περιορισμό της δραστηριότητας των μεσαζόντων,
- αυστηρές ποινές στους παραβάτες.

4. ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

α. Γενικές Επισημάνσεις

Διαπιστώνεται, ότι οι αυτοκινητόδρομοι της χώρας είναι ανεπαρκείς για τις υπάρχουσες σήμερα ανάγκες, ενώ, όπου εκτελούνται οδικά έργα, παρατηρούνται αργυθμία, στασιμότητα και κακοτεχνίες. Η ανάθεση δημοσίων έργων γίνεται με όρους αδιαφανείς, γιατί δεν υπάρχει αυστηρό θεσμικό πλαίσιο, οι διαδικασίες είναι χρονοβόρες, οι αρμόδιοι είναι ανεύθυνοι ή συναλλάσσονται παράνομα με τους εργολάβους.

β. Προτάσεις

Απαραίτητη κρίνεται η άμεση λήψη αποφάσεων και αντίστοιχων μέτρων, όπως:

- σύνταξη μητρώου εργοληπτριών εταιρειών,
- επίβλεψη έργων από ικανά και αδιάφθορα στελέχη της διοίκησης,
- εκτέλεση έργων μόνο μετά από πλήρεις περιβαλλοντικές μελέτες,

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- στελέχωση των τεχνικών υπηρεσιών –Νομαρχιών, Δήμων κ.λπ.– με ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό,
- κυκλοφοριακή αγωγή και έλεγχος των οδηγών.

5. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

α. Γενικές επισημάνσεις

Διαπιστώνεται από πολλούς μαθητές, ότι τα παραδοσιακά κτήρια καταστρέφονται και η παραδοσιακή Αρχιτεκτονική έχει εγκαταλειφθεί. Η αυθαίρετη δόμηση έχει πάρει επικίνδυνες διαστάσεις. Η οικιστική πολιτική της χώρας είναι ελλιπής, με αποτέλεσμα την αναρχία στη δόμηση, την αισθητική κακοποίηση και τη ρύπανση και μόλυνση του περιβάλλοντος. Οι Έλληνες αντιγράφουν ξένα οικιστικά πρότυπα.

β. Προτάσεις

Προτείνονται:

- διατήρηση των παραδοσιακών οικισμών και αναπαλαίωση των παραδοσιακών κτηρίων,
- διαπλάτυνση των οδών και σωστή σηματοδότησή τους,
- ίδρυση Σχολής που να έχει σχέση με την παραδοσιακή Αρχιτεκτονική,
- να εισαχθεί το ελεύθερο σχέδιο ως μάθημα στα Λύκεια,
- φωτισμός και προστατευτικά τείχια στους δρόμους,
- τροχονομικός έλεγχος των δρόμων,
- ευνοϊκότερες στεγαστικές ρυθμίσεις για τους οικονομικά ασθενέστερους,
- αξιοποίηση των χώρων πρασίνου,
- προγραμματισμός έργων υποδομής.

6. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

α. Γενικές επισημάνσεις

Μεγάλο μέρος των μαθητών που έχει ασχοληθεί με θέματα του περιβάλλοντος, επσήμανε τη μεγάλη σημασία των θεμάτων αυτών, διαπίστωσε τα ποικίλα προβλήματα και πρότεινε λύσεις.

Ειδικότερα, οι μαθητές διαπιστώνουν, ότι η φύση έχει μεγάλη σημασία για τον άνθρωπο. Με την αύξηση του πληθυσμού αυξήθηκαν οι απαιτήσεις για χρήση του περιβάλλοντος και η ισορροπία έχει ανατραπεί. Οι πρώτες ύλες και οι φυσικοί πόροι εξαντλούνται γοργά. Κύριος υπεύθυνος για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος είναι ο άνθρωπος, που παρεμβαίνει στη φύση με βάνανσο τρόπο.

Τα αίτια της καταστροφής συνοψίζονται στα εξής:

- αλόγιστη χρήση της τεχνολογίας,
- αδιαφορία του Κράτους και έλλειψη προγραμματισμού,
- το οξύ κυκλοφοριακό πρόβλημα,

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- οι εμπρησμοί και οι εκχερσώσεις,
- η υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων,
- οι πυρηνικές δοκιμές,
- η παντελής έλλειψη ή ανεπαρκής εφαρμογή βιολογικού καθαρισμού,
- η αυθαίρετη και άναρχη δόμηση,
- η αστυφιλία και η υπερανάπτυξη των αστικών και βιομηχανικών κέντρων,
- η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων,
- η αύξηση του πληθυσμού και υπερκατανάλωση,
- η αδυναμία των οικολογικών οργανώσεων να αντιμετωπίσουν το θέμα,
- η ασυνειδησία, η αδιαφορία των πολιτών, η έλλειψη ενημέρωσης και οικολογικής συνείδησης.

Οι συνέπειες της οικολογικής καταστροφής προβάλλονται από πολλούς μαθητές με έμφαση και εκτεταμένα:

- μόλυνση της θάλασσας, του αέρα, εξαφάνιση βιοτόπων,
- σωματικές και ψυχικές ασθένειες,
- εξάντληση πρώτων υλών,
- αισθητική καταστροφή του περιβάλλοντος,
- καταστροφή των αρχαιολογικών μνημείων,
- αλλαγή των κλιματολογικών συνθηκών,
- καταστροφή του όζοντος – «φαινόμενο του θερμοκηπίου,»
- όξινη βροχή,
- πολιτικές και κοινωνικές ανακατατάξεις.

β. Προτάσεις

Πλούσιες σε προτάσεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των δυσμενών αυτών συνεπειών είναι οι σχετικές αναφορές των μαθητών. Οι περισσότεροι εισηγούνται:

- λογική χρήση της τεχνολογίας,
- ενημέρωση, ευαισθητοποίηση των πολιτών,
- αυστηρότεροι νόμοι για τους παραβάτες,
- ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων,
- χρήση ήπιων μορφών ενέργειας,
- υγειονομική ταφή των απορριμμάτων,
- βιολογικός καθαρισμός,
- προγράμματα ανακύκλωσης,
- αναδάσωση,
- βελτίωση των καυσίμων και χρησιμοποίηση της αντιρρυπαντικής τεχνολογίας,
- έλεγχος εκπομπής ρύπων, φίλτρα στις βιομηχανίες, καπνοσυλλέκτες,
- αύξηση πρασίνου, προστασία εθνικών δρυμών και βιοτόπων, προστασία της χλωρίδας και της πανίδας,
- σωστή διαχείριση υδάτινων πόρων, απαγόρευση της αλόγιστης αλιείας,
- δημιουργία θαλάσσιων πάρκων,
- διεθνής νομοθεσία και συνεργασία,
- αποκέντρωση,
- χρήση οικολογικών συσκευών,

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- περιορισμός χρήσης λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, σπρέϋ κ.λπ.,
- επιδότηση ειδικών οικολογικών προγραμμάτων,
- πολεοδομικός σχεδιασμός,
- στήριξη των οικολογικών οργανώσεων,
- κατάργηση των πυρηνικών εργοστασίων και των πυρηνικών δοκιμών, μείωση των εξοπλισμών,
- απαγόρευση γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων,
- ενίσχυση των δασικών υπηρεσιών,
- βιολογικές καλλιέργειες,
- σύνταξη Εθνικού Κτηματολογίου,
- προστασία της μεσογειακής φώκιας.

7. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Επισημάνσεις - προτάσεις (κατά τόπους)

Μεγάλο πλήθος οικολογικών-οικονομικών προβλημάτων κατά τόπους, που σχετίζονται άμεσα με ένα καλά οργανωμένο σύστημα ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής πολιτικής και συνεργασίας των συναρμοδίων Υπουργείων, μνημονεύονται. Ενδεικτικά γίνεται ιδιαίτερη μνεία των σχετικών επισημάνσεων-προτάσεων κατά περιοχές, που κατονομάζονται στις «συνθέσεις», όπως:

Για την Αθήνα, επισημαίνεται η απουσία αποτελεσματικών μέτρων αντιμετώπισης της πολυρρύπανσης και συνιστάται:

- δημιουργία εργοστασίων ανακύκλωσης,
- επιβολή προστίμων στις ρυπογόνες Βιομηχανίες,
- επέκταση των καταλυτικών αυτοκινήτων,
- δημιουργία λεωφορειοδρόμων,
- δένδροφυτεύσεις,
- ολοκλήρωση και επέκταση του ΜΕΤΡΟ,
- δημιουργία χώρων πρασίνου και πεζοδρόμηση του Κέντρου,
- οργάνωση των συνοικιών,
- χαμηλό ύψος των οικοδομών με ανάλογο αρχιτεκτονικό σχεδιασμό,
- έλεγχος φωτεινών σηματοδοτών.

Για το Πέραμα, θεωρείται επείγουσα η ανάγκη:

- να ανακατασκευαστεί η γέφυρα Περάματος-Σαλαμίνας,
- να κατασκευαστεί κολυμβητήριο,
- να διανοιγεί δεύτερος μεγάλος δρόμος.

Για τη Θράκη, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε αιτήματα, όπως:

- οικονομική αναβάθμιση με εργοστάσια, ξενοδοχειακές μονάδες, δημόσιες επενδύσεις, κρατικές επιχορηγήσεις,
- αξιοποίηση του Νέστου με ειδικές μελέτες εφαρμογής, ειδική διαχειριστική μελέτη για τους ταμιευτήρες, για τη διάβρωση, την ιχθυοπανίδα και δημιουργία ευρωπαϊκού πάρκου Νέστου.

Στη Μακεδονία, τα επιχωριάζοντα προβλήματα προσανατολίζουν το ενδιαφέρον των μαθητών προς άλλες κατευθύνσεις και ικανοποίηση άλλων αναγκών, όπως:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

- άμεση παρέμβαση της Πολιτείας, γενικότερα, για την προστασία της μακεδονικής γης,
- δημιουργία καταφυγίων για ζώα και πουλιά στο Δέλτα Αξιού και Αλιάκμονα,
- δημιουργία χώρων για αναψυχή,
- διασφάλιση προϋποθέσεων για παρατήρηση και έρευνα,
- αεροφωτογράφιση, συστηματική φύλαξη και αξιοποίηση του Δέλτα.

Στα Ιωάννινα, η λίμνη και τα προβλήματά της έχουν προτεραιότητα στις προτάσεις. Στα «Τετράδια» διαφοροποιείται το ενδιαφέρον αυτό για:

- ανάπτυξη της λίμνης Παμβώτιδος,
- οριοθέτηση της λίμνης,
- εμπλουτισμό της με νερά πηγών,
- αλλαγή των πλοιαρίων.

Στην περιοχή της Μαγνησίας, επισημαίνονται προβλήματα σχετικά με:

- την εκτεταμένη ρύπανση του περιβάλλοντος (μόλυνση του Παγασητικού Κόλπου, καταστροφή της χλωρίδας και της πανίδας),
- την καταστροφή των παραδοσιακών πέτρινων κτισμάτων,
- διάνοιξη χωρίς πρόγραμμα δρόμων,
- την αποβιομηχάνιση, που προβάλλεται ως το σπουδαιότερο πρόβλημα.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών προτείνεται σειρά μέτρων, όπως:

- τοποθέτηση φίλτρων και ίδρυση περιφερειακού σταθμού ελέγχου ρύπανσης,
- δημιουργία μονάδων βιολογικού καθαρισμού,
- επέκταση των ομάδων καθαριότητας και στις συνοικίες του Βόλου,
- περιπολίες με ελικόπτερα για τη φύλαξη της περιοχής,
- δημιουργία εστιών πρασίνου και μέσα στην πόλη,
- δημιουργία εγκαταστάσεων περισυλλογής των αποβλήτων,
- σύνδεση του Βόλου με την Ηγουμενίτσα,
- κατασκευή αεροδρομίου στο Βόλο,
- σύσταση φορέα δασοπροστασίας του Πηλίου,
- διάνοιξη νέων δρόμων στο Πήλιο,
- προστασία της παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής,
- ίδρυση Λαογραφικού Μουσείου προς τιμήν του Γ. Κορδάτου.

Για την περιοχή Παρνασσού-Αράχωβας, κρίνεται απαραίτητη:

- αναθεώρηση των ορίων του Δρυμού Παρνασσού, σε συνδυασμό με την επέκταση του σχεδίου πόλεως της Αράχωβας, και
- διάδοση ενημερωτικού υλικού για το Δρυμό.

Για την Αιτωλοακαρνανία, το ενδιαφέρον των περισσότερων επικεντρώνεται στην εκτέλεση σημαντικών έργων, όπως:

- η Τριχωνίδα να γίνει πάρκο αναψυχής, με παράλληλη προστασία της χλωρίδας και της πανίδας,
- η ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου,
- η ίδρυση πολυδύναμου νοσοκομείου,
- να αξιοποιηθεί αρχαιολογικά η περιοχή,

ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

- να επαναλειτουργήσει το τρένο,
- να γίνει απεξάρτηση του Νομού από την Πάτρα,
- να πεζοδρομηθεί άμεσα η Ναύπακτος.

Για τη Ζάκυνθο, απαραίτητη για την ανάπτυξή της κρίνεται η ανάληψη έργων:

- καθαρισμού της θάλασσας,
- άμεσης σύνδεσης με όλα τα νησιά του Ιονίου,
- βελτίωσης του οδικού δικτύου.

Για την Κεφαλλονιά, το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στην ανάγκη κρατικής παρέμβασης για την προστασία και αξιοποίηση του Αίνου.

Για τους Παξούς, στις προϋποθέσεις για την αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων περιλαμβάνονται προτάσεις για:

- βελτίωση της συγκοινωνίας,
- τόνωση της οικονομίας του νησιού,
- ολοκλήρωση και λειτουργία του Κέντρου Υγείας,
- ενίσχυση της αστυνομικής δύναμης,
- ανέγερση καινούργιων σχολικών κτηρίων,
- περιορισμό των λαθρομεταναστών.

Στις Σπέτσες, κρίνεται επείγουσα η παρέμβαση του Κράτους για την προστασία των διατηρητέων κτισμάτων, όπως το κτήριο της Αναργυρείου Σχολής.

Στο Ρέθυμνο, συγκλίνουν αρκετοί σε συγκεκριμένες επισημάνσεις και προτάσεις για:

- άμεση οικονομική εισφορά των πολιτών για την επίλυση των προβλημάτων της περιοχής,
- δημιουργία Κέντρων Άθλησης,
- αξιοποίηση των διατηρητέων μνημείων,
- επιμόρφωση όσων ασχολούνται με τον τουρισμό,
- να γίνει το δίκτυο της ΔΕΗ υπόγειο,
- να δημιουργηθεί μονάδα βιολογικού καθαρισμού.

II. ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΠΟΔΗΜΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ

Το ενδιαφέρον των μαθητών από τα σχολεία της Κύπρου και τα άλλα σχολεία του Απόδημου Ελληνισμού ελκύουν, κατά κύριο λόγο, προβλήματα μόλυνσης του περιβάλλοντος, που οφείλονται στην αλόγιστη οικονομική ανάπτυξη, την άναρχη δόμηση στις μεγαλόπολεις, τον υπερκαταναλωτισμό. Συνιστάται καλά σχεδιασμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων από τα συναρμόδια Υπουργεία στο πλαίσιο μιας εκσυγχρονισμένης χωροταξίας και πολεοδομίας: αναγνωρίζεται η υπερκαταναλωτική τάση των Ελλήνων μέσα και έξω από την Ελλάδα. Ειδικότερα επισημαίνονται και προτείνονται τα παρακάτω:

α. Ιδιαίτερες επισημάνσεις

Παρατηρείται, ότι το περιβάλλον συνεχώς υποβαθμίζεται, με κίνδυνο πλήρους καταστροφής του. Ιδιαίτερα σημειώνονται οι δυσμενείς συνέπειες από την κατάχρηση της σύγχρονης τεχνολογίας (απόψεις μαθητών από την Κύπρο και Γερμανία).

- Η οικονομική κατάσταση της Ελλάδας παρουσιάζει πολλά οδυνηρά για τους πολίτες της προβλήματα και, το χειρότερο, έλλειψη θέσεων εργασίας (άποψη σχεδόν όλων των μαθητών).
- Εφιαλτική χαρακτηρίζεται η ζωή στις μεγαλοπόλεις από πολλούς μαθητές, διαφορετικής προέλευσης, προπάντων από Κυπρίους.
- Από όλους τους μαθητές της Κύπρου και του Απόδημου Ελληνισμού διαπιστώνεται υπερκαταναλωτισμός, με σοβαρές έως επικίνδυνες συνέπειες για τους πολίτες-καταναλωτές.

β. Προτάσεις

Συνιστάται η λήψη αποτελεσματικών μέτρων, όπως:

- Χρησιμοποίηση ήπιων μορφών ενέργειας, σε συνδυασμό με μείωση της χρήσης χημικών και άλλων τεχνητών ουσιών.
- Αποκέντρωση-περιφερειακή ανάπτυξη, κρατική παρέμβαση υπό μορφή ενιμέρωσης, ελέγχου αλλά και επιβολής ποινών.
- Αξιοποίηση πετυχημένων προγραμμάτων που δοκιμάστηκαν σε άλλες χώρες (π.χ. στη Γερμανία).
- Εκσυγχρονισμός και ανάπτυξη της Βιομηχανίας και του Τουρισμού.
- Εγκατάσταση πετυχημένων πολυεθνικών συγκροτημάτων (πρόταση σχεδόν από όλους τους μαθητές, ιδιαίτερα από τους μαθητές της Κύπρου).
- Εφαρμογή των ιδιωτικοποιήσεων, αλλά έπειτα από μελέτη.
- Επιδίωξη επαναπατριsmού των Ελλήνων επιστημόνων. Ειδικά για την Κύπρο συνιστάται μείωση των απασχολουμένων σ' αυτήν αλλοδαπών.
- Επαναφορά της παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής σε συνδυασμό με αυστηρή τήρηση του πολεοδομικού σχεδιασμού και της αντίστοιχης νομοθεσίας.